

Parkinson hastalığının tıbbi tedavileri

Bu yardım broşürü, Parkinson hastalığında sıklıkla uygulanan tıbbi tedaviler hakkında temel bilgiler verir. İlaçların belirtilere nasıl iyi geldiğini ve kişilerin güvenli ve başkalarına muhtaç olmadan yaşamalarına nasıl yardımcı olduğunu açıklar.

Buradaki bilgiler yalnızca bir yol göstericidir. Parkinson hastalığı olanların, mevcut tedaviler hakkında uzman tavsiyesi almak ve belirtilerin sürekli olarak izlenmesi için bir uzman doktora, örneğin nöroloğa başvurmaları çok önemlidir.

Parkinson hastalığı nedir?

Parkinson hastalığı hareket etmeyi olumsuz etkileyen bir rahatsızlıktır. Parkinson hastalığı olanlar, beyinden iletilen sinyallerde bir aksama yüzünden, bedenlerindeki kasları kontrol etmekte zorlanırlar. Zaman geçtikçe bu zorluklar artar.

Parkinson hastalığına neyin yol açtığını bilmiyoruz. Bildiğimiz, Parkinson hastalarının beyinlerinde, dopamin adı verilen bir kimyasal madde düzeyinin düşük olduğudur. Dopamin, beyin, bedendeki kasları kontrol etmesine ve bedenin daha düzgün ve kolay hareket etmesine yardımcı olur.

Parkinson hastalığının başlıca belirtileri arasında sallanma, kaslarda sertlik, hareketlerde yavaşlama ve denge bozukluğu sayılabilir. Parkinson hastalığı her insanı farklı etkiler ve belirtiler günden güne farklılık gösterir. Belirtiler ciddi sorunlara yol açmadan önce, uzun yıllar geçebilir. O zaman, bu belirtilerin çoğu, tedavi ve destekle kontrol altında tutulabilir.

Parkinson hastalığı nasıl tedavi edilir?

Hastalığın erken dönemlerinde tedavi gerekmez. Hastalık ilerledikçe, ilaçlar belirtileri kontrol altında tutmaya ve kişilerin güvenli ve başkalarına muhtaç olmadan yaşamasına olanak sağlar.

Parkinson hastalığında sıklıkla kullanılan tedaviler

Levodopa Parkinson hastalığının başlıca tedavisidir. Beyinde dopamine dönüşerek iş görür. Levodopa ilaçları başka ilaçları da içerir – *karbidopa, benserazid ya da entakapon* – bunlar, onun beyne ulaşmasına yardım ederler.

**Piyasada bu ilaçlar şu markalar altında bulunabilir: Sinemet, Madopar, Stalevo (not: Stalevo entakapon içerir – COMT Engelleyicileri bölümüne bakınız).*

Dopamin Destekleyicisi (Agonist) ilaçlar, hücrelerin dopamini daha verimli bir şekilde kullanmasını sağlar. Bu ilaçların etkisi levodopadan daha uzun sürer. Bu nedenle, levodopanin etki süresini uzatmak için onunla birlikte kullanılabilirler.

**Piyasada bu ilaçlar şu markalar altında bulunabilir: Parlodel, Cabaser, Permax, Apomine, Sifrol.*

MAO Engelleyicileri (İnhibitörleri), özellikle selejelin, dopaminin beyinde parçalanmasını azaltır. Böylelikle daha düşük doz levodopa daha fazla etki gösterebilir.

**Piyasada bu ilaçlar şu markalar altında bulunabilir: Eldepryl, Selgene.*

COMT Engelleyicileri (İnhibitörleri), özellikle de entakapon, levodopanin beyne ulaşmasına yardımcı olur.

**Piyasada bu ilaçlar şu markalar altında bulunabilir: Comtan.*

***Not: Piyasada bulunan markalar zaman zaman değişebilir. Bu markaların yerine geçebilecek veya onunla aynı içeriğe sahip (jenerik) başka markalar da vardır.**

Yan etkiler

Parkinson ilaçları bazı kişilerde istenmeyen bazı etkilere yol açabilir. Örnek olarak:

- Bulantı
- İstemsiz hareketler
- Kabızlığın artması
- Kan basıncı (tansiyon) düşüklüğü
- Kafa karışıklığı ve olmayan şeyleri görme ya da işitme (Halüsinasyonlar)
- Davranış bozuklukları. Bunlara örnek olarak dayanılmaz bir kumar oynama, seks yapma ya da hobilerini tatmin etme arzusu sayılabilir.

Bu yan etkiler genellikle tedavi edilebilir. Her hangi bir sorunla karşılaşırsanız, bunu bir doktora danışmalısınız.

Parkinson ilaçlarının idaresi

Her Parkinson hastasının ilaç gereksinmesi farklıdır. Hangi ilacın size daha uygun olduğunu saptamak zaman alabilir. Bazı hastalar, zamanla ilacın etkisinin azaldığını ve belirtilerin tekrarladığını farkedebilir. Bir günlük tutarak bu belirtileri kaydetmekte yarar vardır. Doktorunuz, bu günlüğe bakarak sizin için en etkili olacak ilaç saatlerini ve dozlarını belirleyebilir. Doktorunuza danışmadan ilaç saatlerini ve dozlarını değiştirmeyin.

Parkinson ilaçları alanlarda, bazı başka rahatsızlıkları tedavi etmek için kullanılan ilaçlar, sorunlara yol açabilir. Yeni bir ilaca başlamadan ya da kullandığınız bir ilacı bırakmadan önce, doktorunuza ya da eczacınıza göstermeniz için, kullandığınız tüm ilaçların güncellenmiş bir listesini yapmakta yarar vardır.

Hastaneye yattığınızda, hastabakıcıların, Parkinson ilaçlarının, diğer ilaçların normal olarak verildiği saatlerde değil, dakikası dakikasına yazıldığı saatte verilmesi gerektiğini kavramaları şarttır. Bunu güvence altına altına almanın yollarından biri, yatışı yapan doktorun, ilaç dozlarını ve saatlerini hastanın ilaç kartına kaydetmesidir.

Bu basım, Parkinson's Victoria tarafından, Büyükşehir Belediye Başkanı Hayır Vakfı'nın (Lord Mayor's Charitable Foundation) desteği ile hazırlanmıştır.

Bu basımdaki herhangi bir hatadan veya eksiklikten Parkinson's Victoria sorumlu değildir.

© Parkinson's Victoria 2008

Parkinson hastalığında cerrahi

Bazı hastalar, özellikle, ilaçların belirtileri kontrol etmekte yetersiz olduğu durumlarda, cerrahiden yarar görebilirler. Cerrahi herkese uygun değildir ve hastalığın başlangıç dönemlerinde genellikle düşünülmez.

Parkinson hastalarına, doktora giderken yararlı olabilecek bazı öneriler:

- Üzerinde konuşmak istediğiniz konuların bir listesini yapın ve bunu yanınızda götürün.
- Tüm ilaçlarınızın güncel bir listesini alın.
- Belirtelerinizi dürüstçe söyleyin.
- Anlamadağınız bir şey olursa, doktordan bunu tekrarlamasını ya da başka bir şekilde açıklamasını isteyin.
- Önemli şeyleri yazın, ya da doktordan sizin için yazmasını isteyin.
- Bir akrabanızı ya da size destek olacak birisini yanınıza alın.
- İngilizce dışında bir dil konuşuyorsanız, bir tercümanın hazır bulunması çok önemlidir. Randevu alırken tercüman isteyin. Bunun için sizden genellikle para alınmaz.

Bu Yardım Broşürü sadece genel bilgiler vermektedir. Parkinson's Australia herhangi bir ilacı özellikle tavsiye etmemektedir. Tüm ilaçların profesyonel bir sağlık görevlisi ile konuşulması gerekir.

Ayrıntılı bilgi ve destek için:

**Parkinson's Australia telefon numarası:
1800 644 189**

Bizimle İngilizce dışında bir dilde konuşmak isterseniz: **131 450** numaralı telefonu arayarak, kendi dilinizde çeviri yapan bir tercümandan, eyaletinizdeki ya da bölgenizdeki Parkinson's Australia sizi bağlamasını isteyiniz. Bu hizmet ücretsizdir.

Bu broşür ve diğer broşürlerimiz, toplum içinde konuşulan çeşitli dillerde basılmış bulunmaktadır. Bunları temin etmek için bizi arayabilir ya da aşağıdaki adresten ağ sitemize bağlanarak bilgisayarınıza indirebilirsiniz.

www.parkinsons.org.au

Eylül 2008

Parkinson's
Australia